

дорослих. Аналіз цих випадків спонтанної інтерпретації викриває досить очевидну близькість подібної інтерпретації до об'єктивного образу і достатньою підставою для визнання позитивному ролі образів для осмислення сприйняття музики.

2. У музичному сприйнятті наступної вікової групи (9-10 років спостерігається) порівняно велика точність оцінки емоційного характеру музики; предметний зміст асоціації поряд з емоційним тоном музичного твору поступово стає головною передумовою естетичної оцінки і вибору. Крім образної інтерпретації музики є випадки усвідомлення відносної довільності своїх інтерпретацій. Ці образи сприяють саме змістовного осмисленого сприйняття музики, допомагаючи під час пошуків слів узагальнюючому музичному образу. Виявляється також величезне допоміжне значення слова у вигляді повідомленої назви або тексту.

3. Значні зрушення в музичному сприйнятті, які спостерігаються в наступній віковій групі (11-14 років), пов'язані з формуванням особистості, зміною його інтересів, смаків, з накопиченням запасу загальних і спеціальних знань. Найхарактернішим для цього віку є зростання тенденції предметно-образної інтерпретації музики, яка затуляє іноді для спостерігача здатність до емоційного відгуку на музику. Перевага предметних асоціацій нерідко відбивається в тенденції спонтанно інтерпретувати музику сюжетно об'єднаними, в основному, зоровими образами. Можна знайти явне посилення і поглиблення емоційного відгуку на музику, симптомом чого, наприклад, є здатність побачити в музиці відображення переживань людини.

4. Особливості музичного сприйняття на юнацькому етапі розвитку (15-17 років) визначаються величезною роллю знань в області вузької спеціалізації на музичному інструменті і рівнем загальної освіти. Учні більш-менш вже добре розбираються в жанрах, продемонстрованих творів, виділяють окремі засоби музичної виразності (ладотональність, гармонійні, темброві, і динамічні особливості), аналізують архітектуру твору, іноді проявляючи при цьому достатню незалежність суджень і індивідуальних смаків. Хоча в процесі сприйняття і тут часто виникають різні образи, однак, вони не такі численні, як у респондентів попередньої вікової групи. На перший план виступає саме сенс об'єктивного музичного образу. Суб'єктивний же образ, який тут значно багатший за змістом, – непередметні інтерпретації музики, як це було до цього часу, а один з органічних допоміжних компонентів індивідуального сприйняття музичного образу, його суб'єктивна ілюстрація і наочна опора, яка полегшує розкриття цього об'єктивного образу.

Овчаренко Зоя Петрівна

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

SPECIFICITY OF THE LISTENING TEACHING TECHNIQUES IN HIGHER SCHOOL

The presented article is devoted to the study of the specifics of competence in listening as a type of perceptual activity. Listening is considered as the final stage of perception and comprehension of language. The most revealing strategies of the organization of educational process which provide success of formation of foreign language competence in listening are analyzed. Key words: foreign language competence, listening, phonological model, perceptual aspect.

Introduction. It is known that phonetics is primarily interested in the dependence of the perception of the sound of separate language units on the sound system of the speech. The complex study of such dependence is the purpose of perceptual phonetics as a separate branch of linguistic science.

Both comprehension and perception of the language are decoding processes carried out through the gradual mastery of the language system. It is well known that familiar words are easier recognized than unfamiliar ones, and meaningful words are easier recognized than meaningless sound combinations. However, there is also perception and recognition of the so-called "meaningless" sound combinations. Assimilation of a new word begins with the fact that it is perceived as the last one. Thus, perception is possible without understanding, while understanding without perception is not actually real. In this sense, perception precedes understanding precisely as a process of listening, recognizing and interpreting of oral language.

The purpose of the given article is to analyze the basic principles of educational activity in listening teaching to students of higher school, as well as consideration of leading educational models that help the teacher to guide the student in interpreting the necessary information by ear.

Presentation of the research material. The fact that listening is a type of perception is confirmed by the application of similar approaches to listening as to perception. It should be noted that both when considering

perception and in the listening process, two concepts are applied that relate to the direction of signal processing. So, these are models of information processing: from the “bottom-up” and vice versa. Taking into consideration the first model that takes into account the processing of information “bottom-up”, it is assumed that listening is a process of decoding sounds that are perceived sequentially. According to this point of view, phonetic units are decoded and combined into a single unity to form words, phrases, etc., which are linked together to form semantically meaningful texts. In other words, this process is linear, and it is in it that the comprehension of the meaning of the statement becomes the last step. According to this model, A. Anderson and T. Lynch compare the listener with a tape recorder: the listener which allegedly resembles a tape recorder perceives and accumulates messages in a fixed sequence for a single sound, word, phrase, expression in a linguistic unit of time [3].

In an alternative “top-down” model, it is assumed that the listener actively constructs and decodes the meaning of the heard utterance, using sounds as acoustic keys to decrypt the message. In order to understand the message, the listener applies the context and situation of communication. This construction includes the following: knowledge of the topic of conversation, knowledge of the interlocutor and his attitude to the situation as well as the relationship of communicators and their attitudes to the events that preceded.

Consequently, it should be noted that both models are actually useful in teaching listening for students in higher school. For those who are learning a foreign language, the problem is the phonetic level of “bottom up” signal processing. Even the most proficient students who are able to develop the skill to predict sometimes find it difficult to control the sounds they hear in order to know clearly how confirmed their guesses may be.

Along with this, the learning process should also emphasize the importance of careful consideration of the “top-down” relationship, i.e. from phonology to phonetics as well as the “bottom-up” relationship. This is why there is an inverse relationship between the phonetic and phonological aspects.

It is necessary to pay attention that studying the phonetics of a foreign language preserves the existence of the constant comparative analysis of phonological system of the studied language and native phonological system. To make it possible, from the first lessons of the introductory corrective phonetic courses, students need to be offered the tasks for the perception of foreign stimuli, which are minimal pairs. This type of tasks helps students to understand the difference between the phonological system of native and foreign languages and, as a consequence, helps to understand the reasons for accent, master, in the long run, accent-free pronunciation and the ability to understand correctly the language being studied.

It is extremely important to teach students the rules of positional length and brevity of vowels from the first lessons, and this should be done not formally, but practically while pronouncing each word or lexeme. We believe that it improves the quality of listening stimuli with appositionally short and long phonemes. As a result, knowledge of the rules of positional length of sound and the ability to apply them correctly has a positive effect on the quality of perception of noisy breakthrough consonants in the final position of the word. Students recognize these sounds well, focusing their attention on the length of the previous vowel rather than on the loudness or deafness of the consonant. We consider that this ability is quite relative when it comes to consonants in the final position.

Conclusions. Thus, the presented information enables us to conclude that the perceptual aspect in teaching students a foreign language is difficult to overestimate. The development of listening skills is impossible without the development of the perceptual system as well as stimulus processing in many learning aspects. Learning perception and listening as the highest stages of perception as well as perception with understanding, should become an organic component of teaching work in foreign language classes.

Sources

1. Бондарко Л. В. Фонетическое описание языка и фонологическое описание речи / Л. В. Бондаренко // Л.: ЛГУ, 1981. – С. 9-55.
2. Джапаридзе З. Н. Перцептивная фонетика / З. Н. Бондаренко // (Основные вопросы). – Тбилиси: Мецниереба. – 1985. – С. 5-33.
3. Andersen A., Lynch T. Listening. – Oxford: Oxford University Press, 1988.

Калініченко Ірина Олександрівна

Кандидат педагогічних наук

Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського

ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ, ОБМЕЖЕННЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗДОРОВ'Я В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ

Проаналізовано важливість розуміння і застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) в інклюзивній освіті. Визначено поняття «інвалідність» у контексті інклюзивної освіти. З'ясовано основні принципи оцінювання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах з позиції МКФ. Ключові слова: інклюзія, інклюзивне навчання; оцінювання, інвалідність, діти з особливими освітніми потребами, інклюзивно-ресурсні центри.